

România pierde mii de copii în drumul spre școală: 30 de cazuri-avertisment, pentru ca educația să devină o prioritate

Campanie a Organizației Salvați Copiii

București, 16 decembrie 2020. De la adoptarea Legii educației naționale în 2011 și până în prezent, România a pierdut 451.895 de copii. Sunt copii care au abandonat școala¹, cu povești de viață similare experiențelor celor 30 de copii incluși în campania „Ajută-ne să nu-i lăsăm să devină #CopiiPierduti”: Elena, Andrei, Cătălina, Albert, Toni, Ramona, Marian, Luca, Ionuț, Mihai, Vlăduț, Gabriela, David, Daniel, George, Alina, Bianca, Andrei, Ioana, Edi Anișoara și alții. La finalul acestui an marcat de o criză sanitară globală care a schimbat profund vieți, priorități și comportamente, Salvați Copiii atrage atenția asupra faptului că traversăm o perioadă critică pentru educația copiilor noștri.

Salvați Copiii România lansează astfel campania manifest „Ajută-ne să nu-i lăsăm să devină #CopiiPierduti”, al cărei element central îl reprezintă expoziția de fotografie și invită publicul larg și liderii opiniei publice, începând de astăzi, 16 decembrie ora 11.00, până pe 10 ianuarie 2021, la Muzeul Național de Artă, pentru a descoperi poveștile copiilor vulnerabili și pentru a ne uni forțele în încercarea de a le face experiențele cunoscute și a nu-i lăsa să devină #CopiiPierduti.

Campania se adresează în special autorităților, pentru a le determina să redeschidă școlile în luna ianuarie 2021, în siguranță pentru copii și personalul didactic și nedidactic, să asigure astfel accesul la educație pentru cei mai vulnerabili dintre copiii care trăiesc în condiții de sărăcie și izolare socială și se află în pragul abandonului școlar și să trateze cu adevărat **educația ca prioritate națională**. Aceasta reprezintă condiția fundamentală ce trebuie respectată pentru a le asigura Cătălinei și lui Ionuț, cei doi copii din descrierile de mai jos, educația de care au nevoie.

Ionuț, 12 ani, clasa a IV-a. Ionuț și ai lui trăiesc în condiții foarte grele. Tatăl este tot timpul plecat

¹ Institutul Național de Statistică, 2020. Este vorba despre copii care au abandonat învățământul primar și gimnazial învățământul liceal și profesional în perioada 2011-2019. Programele de recuperare școlară a copiilor și tinerilor de tipul „A doua șansă”, readuc în sistem aproximativ 15.000 de copii, ceea ce înseamnă pentru perioada 2011-2019) un total de 140.000 de copii. Despre restul copiilor, autoritățile nu știu nimic. Sursă: Ministerul Educației, răspuns la interpelare parlamentară (2019), date extrase din SIIIR primite la solicitare (2020).

pentru a le asigura traiul, iar mama, care și-ar dori să aibă grijă de ei, suferă de o boală foarte gravă, care o împiedică să facă acest lucru cum trebuie. Așa că, din cauza absențelor, Ionuț a rămas repetent anul trecut. Anul acesta și-a propus să facă tot ce poate pentru a fi la fel ca și colegii lui, dar, din cauza pandemiei Covid-19, școlile s-au închis, iar el a rămas în afara orelor, deoarece nu are acces la învățământul online. De Crăciunul acesta, își dorește ca școala să reînceapă așa cum știe el, să fie toți colegii în clasă împreună cu doamna lor învățătoare, să iasă la tablă și la finalul zilei să alerge cu toții la joacă.

Cătălina, 10 ani, clasa a IV-a. Cătălina locuiește la țară și îi place să se joace cu copiii din comunitate. De 8 ani, ea, tatăl ei și bunica paternă trăiesc într-o locuință modestă, fără venituri și fără condiții corespunzătoare pentru studiu. A ajuns cu greu în clasa a IV-a, iar acum chiar și mica șansă de a continua școala i-a fost luată din cauza lipsei de acces la învățământul online. Cătălina speră că, până la urmă, va avea și ea o tabletă și Internet.

Starea actuală a sistemului de învățământ din România

Date vehiculate cu privire la degradarea continuă a sistemului educațional sunt cunoscute de întreaga societate românească, iar o menținere a atitudinii de nepăsare din partea viitorului Parlament și Guvern al României va submina iremediabil solidaritatea între generații.

Lipsa educației menține copiii captivi în sărăcie și ciclul intergenerațional al excluziunii sociale. Acesta este adevărul indezirabil pe care cei 278.000 de tineri între 18 și 25 de ani fără studii elementare finalizate îl trăiesc astăzi, mărturie stând propriile lor vieți.

La această situație generală de excluziune socială prin sărăcie, s-a adăugat gestionarea defectuoasă și non-empatică față de copiii vulnerabili ai sistemul educațional în timpul pandemiei de Covid-19, ceea ce a condus inevitabil la **fenomenul de excluziune educațională**, prin privarea accesului la educația online pentru 1.000.000 de copii care reprezintă aproape două treimi dintre copiii de vârstă școlară ce vor constitui în curând generația viitorilor adulți într-un viitor nesigur al acestei lumi. Neparticiparea unui număr atât de mare de copii (40% din întreaga populație școlară) constituie o criză fără precedent în educație, efect direct și exclusiv al deciziilor politice.

În completarea acestor date, trebuie să reamintim faptul că, în ultimele două decenii, **sistemul educațional s-a dovedit a fi capabil să asigure doar unui copil din doi o alfabetizare mediocră**

ori satisfăcătoare în științe, matematică ori lectură.² Celălalt copil, deși prezent fizic an de an în școală ori liceu, a fost în fapt exclus sistematic din procesul de învățare, rezultatele și competențele lui limitate corespunzând analfabetismului funcțional.

Măsuri urgente pentru 2021

Educația de calitate și asigurată în mod echitabil, indiferent de mediul familial și comunitatea în care trăiesc copiii, reprezintă singurul instrument pentru combaterea sărăciei și pentru respectarea demnității copiilor și părinților lor. Persoanele cu putere de decizie în această țară sunt obligate legal și moral să-și reconsidere poziția față de domeniul educației și să accepte urgența următoarelor măsuri pentru această perioadă:

- Întocmirea unui plan de urgență pentru recuperarea pierderilor în educație în special în grupurile vulnerabile din comunitățile sărace care, în 2020, au fost excluse educațional din cauza absenței tehnologiilor moderne de comunicare online din familii ori școli.
- Elaborarea și supunerea spre dezbatere publică a unui plan strategic coerent și adecvat bugetat pentru asigurarea echității în educație, cu prioritate copiilor dezavantajați, copiilor cu cerințe educaționale speciale și copiilor cu dizabilități.
- Deschiderea grădinițelor și a școlilor pentru a permite educația față în față, în condiții de siguranță sanitară pentru toți participanții la actul de educație, începând din ianuarie 2021, știut fiind faptul că educația online nu permite o interacțiune socială reală și dezvoltarea competențelor sociale, a abilităților de comunicare și de asimilare a valorilor sociale și creează dificultăți insurmontabile pentru copiii vulnerabili social și cu un ritm de dezvoltare diferit.
- Asigurarea personalului necesar extinderii progresive a programelor de tip „Școală după școală” (cu un program de la 08.00 la 16.00/17.00), generalizării treptate a programului național de asigurare a unei mese calde pentru toți copiii din grădinițe, școli și licee și asigurării medicinei școlare și consilierii psihologice în sistemul educațional.
- Modificarea legislației pentru a asigura participarea elevilor (începând din gimnaziu), a părinților și cadrelor didactice în procesul decizional și în mecanismele de monitorizare și

² 41% dintre elevii români din sistemul educațional se plasează în aria analfabetismului funcțional, 46,6% și, respectiv, 43,9% au mari dificultăți în realizarea de calcule matematice simple, iar cunoștințele lor generale despre societate, oameni și univers sunt inacceptabil de limitate. OECD Programme for International Student Assessment (PISA) - <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm>

evaluare a activității școlare.

- Depolitizarea învățământului, singura cale de asigurare a numirii prin concurs a inspectorilor școlari, a managerilor de școală sau a altor reprezentanți ai structurilor de decizie, ceea ce va permite revizuirea sistemului de indicatori de performanță, asigurarea autonomiei școlare și implicarea în procesele decizionale a cadrelor didactice, părinților și elevilor.
- Dublarea alocărilor bugetare pentru educație, prin creșterea graduală a bugetului începând cu anul 2021 pe baza unor analize de sistem și regândirea mecanismelor de finanțare pentru a face posibilă aplicarea echitabilă a costului standard per elev ce trebuie să răspundă nevoilor specifice ale fiecărui elev, cadru didactic și unitate de învățământ.

Persoană de contact:

George Roman, Director Advocacy, 0722605904, george.roman@salvaticopiii.ro

Despre Organizația Salvați Copiii: 30 de ani

De 30 de ani, Salvați Copiii România promovează și apără drepturile copilului prin programe sociale, politici publice și practici solide în România, îndeplinind un rol de mediere între societate și autoritatea publică. Dintre intervențiile noastre care au creat un impact pozitiv pe termen mediu și lung, amintim: derularea primelor grădinițe estivale (1999) și a programelor educaționale „A Doua Șansă” (2001), introducerea interdicției legale a pedepsei corporale (2004) și contribuții la reglementarea protecției cu părinți plecați în străinătate (2013), dublarea alocației de stat (2015), specializarea unuia dintre adjuncții Avocatului Poporului, ca Avocat al Copilului (2018), înaintarea către Comitetul pentru Drepturile Copilului de la Geneva a 5 rapoarte alternative cu privire la respectarea drepturilor copilului în România (1995-2016) redactarea normelor metodologice de prevenirea și soluționare a cazurilor de bullying în școli (2020).

Salvați Copiii s-a implicat încă din luna martie asigurând programe socio-educative și protecție medicală, oferind sprijin direct pentru peste 62.000 de copii. Pe parcursul anului 2020, 54 de școli au fost dotate cu dispozitive moderne pentru învățarea online, peste 250 de cadre didactice au fost instruite pentru predarea online.

În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, Salvați Copiii România a implicat în programele și campaniile sale, în trei decenii de activitate, 2.200.000 de copii.

www.salvaticopiii.ro